

Rotterdam.

Sterker door

7 stadsprojecten.

Stadsakkoord Rotterdam.

**Gemeente
Rotterdam**

**Nieuwe woningen en meer buitenspelende kinderen.
Een beter vestigingsklimaat voor ondernemers.
Groener, koeler en een grotere waterberging.
Mogelijkheden voor cultuur, festivals en evenementen
in de stad. Ruim baan voor fietsers en voetgangers
en goed bereikbaar met het openbaar vervoer,
meer natuur, minder geluidhinder en een betere
luchtkwaliteit. Dat is het resultaat van zeven
Stadsprojecten in Rotterdam. De stad Rotterdam
groeit en moet veel woningen bouwen. Daarom
investeert de stad in een aantrekkelijke buitenruimte.**

**Met deze zeven stadsprojecten geven we Rotterdam
groene stadslongen: aantrekkelijke openbare plekken
voor ontmoeting, beweging en recreatie. Deze
stadslongen bieden ook oplossingen voor andere
belangrijke opgaven van de stad, zoals een betere
balans tussen autoverkeer, openbaar vervoer en
langzaam verkeer, en ze leveren een bijdrage aan de
gezondheid van Rotterdammers.**

**Wij, de gemeente Rotterdam, andere overheden en
talrijke partners binnen en buiten de stad, maken
de zeven Stadsprojecten samen waar. Daarom
verbinden wij ons voor de komende jaren aan elkaar
in het 'Stadsakkoord Rotterdam. Sterker door
7 Stadsprojecten'. We maken hiervoor vijf concrete
afspraken, waaronder we onze handtekeningen zetten.
Ze staan verderop in dit akkoord vermeld.**

Rotterdam is altijd in beweging.

Rotterdam groeit, en dat vraagt om nieuwe woningen en om ander ruimtegebruik. De stad moet aangenaam, gezond en veilig zijn, voor jong en oud, voor Rotterdammers en voor bezoekers. Dit alles vraagt om aanpassingen in de stad. Dat past goed bij Rotterdam. Kijk maar naar de investeringen in de binnenstad tijdens de financiële crisis, nu zo'n tien jaar geleden. Rotterdam is altijd in beweging.

In de periode waarin we dit stadsakkoord sluiten, is de uitbraak van COVID-19 een bijzondere uitdaging. We zetten in op een snel en krachtig herstel uit de coronasituatie. Om dit te realiseren, steunt de gemeente onder de noemer 'Rotterdam. Sterker Door' allerlei initiatieven. De zeven stadsprojecten spelen hierin een belangrijke rol. Zij geven een krachtige impuls aan de economische en sociale omgeving, en aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Juist die openbare ruimte zijn Rotterdammers extra gaan waarderen tijdens de coronabeperkingen.

Rotterdam zet, *last but not least*, met de stadsprojecten ook in op verduurzaming van de stad. Daarbij hoort ook de mobiliteitstransitie naar meer ruimte voor voetgangers, fietsers en hoogwaardig, efficiënt en schoon ov. Of het nu om mobiliteit, wonen of werken gaat: Rotterdam schakelt steeds meer over op schone energiebronnen en hergebruik van grondstoffen.

Groene stadsas

Op zeven plekken in de stad zijn of gaan we aan de slag: Alexanderplein, Hofbogenpark, de Groene Longen Hofplein en Westblaak, Schouwburgplein, Rijnhavenpark, Park Maashaven en Getijdenpark bij Feyenoord City. Deze projecten verschillen in aard, doel en ontwikkelingsfase, maar in alle gevallen staat de ambitie voorop om Rotterdam toekomstbestendig te maken. De stadsprojecten hebben, naast de vergroeningsimpuls die centraal staat, dan ook drie krachtige overeenkomsten:

- iconische beeldvorming
- integrale aanpak: in samenhang kijken naar economie, bouwen, verkeer, klimaat, sociale samenhang, werkgelegenheid, cultuur en gezondheid
- brede uitstraling van elk project naar nabijgelegen wijken en naar de stad als geheel

Zes projecten vormen een groene stadsas: vanaf de Gordelweg als begin van het Hofbogenpark, via de Groene Longen Hofplein en Westblaak naar het Schouwburgplein, en dan naar de Rijnhaven en Maashaven, of naar het Getijdenpark bij Feyenoord City. Deze groene as is als het ware een fraaie wandel- en fietsroute door de stad en deels langs de rivieroever. We zetten ons als partners gezamenlijk in om deze stadsas op te nemen in een groenblauw netwerk dat binnen- en buitenstedelijk groen met elkaar verbindt en waar zowel Rotterdammers als bewoners uit de regio gebruik van maken. Het Alexanderplein valt weliswaar buiten deze stadsas, maar past helemaal in de ambitie van dit stadsakkoord.

De zeven projecten langs.

Alexanderplein: naar een levendig verblijfsgebied

Met z'n metrohalte, intercystation en aansluiting op snelwegen is de Alexanderknoop een 'superhub'. Dat biedt kansen! In de nabije toekomst moeten meer mensen hier graag willen wonen. De ambitie is dan ook om van het Alexanderplein en de omliggende straten een aantrekkelijke plek te maken waar bewoners, bezoekers en reizigers samenkomen. Door de buitenruimte groener te maken, fietsers en voetgangers ruimte te geven en voor levendigheid te zorgen, ervaren de bewoners van Prins Alexander dit gebied steeds meer als hun stadshart.

Als centrum van Prins Alexander is het Alexanderplein nu functioneel en 'stenig'. Gebruikers van het plein en omwonenden hebben behoefte aan aantrekkelijke verbindingen tussen de nabije woonwijken. En ze willen meer verblijfsfuncties aan het plein, zoals winkels, horeca en kantoren. Ze pakken graag een terrasje en doen mee aan leuke activiteiten. Alexanderplein blijft een knooppunt en wordt tegelijk een levendige plek.

- 2021 tijdelijke initiatieven op het Alexanderplein
- 2021 en 2022 participatie, voorlopig en definitief ontwerp en voorbereiden uitvoering
- medio 2022 schop in de grond

Groene longen: Hofplein en Westblaak

Groene Long Hofplein: prettig, groen en fotogeniek

De fontein in het midden van het Hofplein: wie kent 'm niet? Maar veel meer dan die fontein is er niet te beleven. Auto en tram bepalen het beeld, terwijl oversteken voor voetganger en fietser de nodige tijd vraagt. Dat kan anders. Door de bestaande routes naar buiten te verleggen, ontstaat op het Hofplein een flinke ruimte, met gras, struiken en bomen. Voor de fietser en voetganger komen er ruime paden. Bovendien zorgt het vernieuwde Hofplein voor een natuurlijke aansluiting van de Coolsingel met Schiekade, Hofbogenpark en Weena.

Blikvanger blijft de fontein, omgeven door wandelruimte. Het Hofplein-van-de-toekomst blijft een belangrijk knooppunt, maar wordt daarnaast een prettige en groene verblijfsplek. Hier komen Rotterdammers lunchen en nieuwe energie opdoen, terwijl bezoekers van buiten de stad selfies nemen bij de fontein, tegen de achtergrond van iconische gebouwen in het centrum van de stad.

- 3^e kwartaal 2021 start aanbesteding
- 1^e kwartaal 2023 schop de grond in

Groene longen: Hofplein en Westblaak

Groene long Westblaak: lekker naar buiten in de stad

In de toekomst is de Westblaak een hotspot waar Rotterdammers lekker buiten kunnen zijn. Er is ruimte voor voetgangers en fietsers, e-bikers en e-steppers. De nieuwe Westblaak is stiller en het is er eenvoudiger om over te steken. Dit alles maakt het mogelijk om nieuwe woningen te bouwen, ook appartementen met openslaande deuren. En er is plek voor scholen, zelfs met een speelplaats aan de straatkant!

Hier komt, naast het Hofplein, het andere deel van de groene long. Vanzelfsprekend wordt de Westblaak groener. Minder asfalt en meer bomen geven meer schaduw, en meer schaduw leidt tot verkoeling.

Het scheelt tot wel zeven graden Celsius met nu! Een toekomstige waterberging, deels onder de grond, vangt hevige regenbuien op en bewaart een voorraad water voor droge perioden.

Een mooi vooruitzicht: de Westblaak die stiller, schoner en groener is, een fijne plek waar bewoners lekker naar buiten gaan, kinderen buiten spelen en werknemers hun lunchwandeling maken.

- 2021 begin van het voorbereidend onderzoek
- 2024 plan klaar
- 2026 oplevering

Hofbogenpark: van barrière naar verbinding

Een park realiseren bovenop het voormalige spoorviaduct Hofbogen. Bewoners kijken uit naar dit bijna twee kilometer lange dakpark. Het is erg welkom in dit deel van de stad, waar nu nog weinig groen van betekenis is. Bovendien maken opgangen in iedere wijk en een beter gebruik van de bedrijfsruimten dat de Hofbogen straks een verbindende schakel in de wijk vormen, en niet langer een barrière.

Het dakpark nodigt bezoekers uit om elkaar te ontmoeten en om actief te bewegen in een prettige omgeving. Méér groen maakt dat er meer diersoorten kunnen leven en biedt schaduw die tijdens warme zomers voor welkome verkoeling zorgt. Een slim, circulair watersysteem in het park draagt bij aan de aanpassing van Rotterdam aan het veranderende klimaat.

Verder krijgen ook buurten om het Hofbogenpark heen meer mogelijkheden voor groen, bewegen, spelen en klimaatmaatregelen.

Wandelaars kunnen door het dakpark genieten van een groene route die loopt van de Gordelweg naar de Hofbogen, en dan verder naar het Hofplein en de Coolingsingel. De toekomstige brug over rijksweg A20 zorgt voor een prettige verbinding tussen Rotterdam Noord en het Franciscus Gasthuis en Schiebroek.

Dudok is eigenaar van het rijksmonument de Hofbogen en de gemeente heeft het recht om een openbaar park op het dak aan te leggen. In de uitwerking van het plan voor het Hofbogenpark en de omgeving is de inbreng van omwonenden en huurders van bedrijfsruimten terug te zien.

- zomer/najaar 2022 start werkzaamheden
- 2024 dakpark gereed

Schouwburgplein: altijd iets te beleven

Na de opening van het Schouwburgplein in 1997 liep de één weg met het moderne ontwerp en vond de ander het maar glad en saai. Wat dat laatste betreft hebben de inspanningen van de Vereniging Verenigd Schouwburgplein en de aanpassingen aan pleinraden deze plek goedgedaan. Er is meer groen, het Flying Grass Carpet is leuk en met zo'n tachtig evenementen per jaar is er genoeg te beleven.

De volgende stap heeft een praktische aanleiding: de reparatie van het lekkende dak van de parkeergarage. Ook krijgt de garage een nieuwe ventilatie en komt er ruimte om fietsen te stallen. De opbouw van het dak moet eraf, en dat biedt een unieke kans om de inrichting van het Schouwburgplein te vernieuwen.

Van gevel tot gevel komt er één ruimte voor voetgangers en fietsers, en zorgen meer bomen en grasperken voor gezellig groen. Het is een unieke plek voor een vrolijk festival. Er komt ook een wateropslag voor opvang én hergebruik van regenwater. Bij dit alles is 7 Square Endeavour (7SqE) nauw betrokken. Dit bureau verenigt de culturele instellingen, vastgoedeigenaren, overheden en het bedrijfsleven, met als gezamenlijke inzet een klimaatneutraal Schouwburgplein in 2030. Verder willen de Vereniging Verenigd Schouwburgplein en de gemeente een langdurige coördinatie van activiteiten, pleinbeheer en management van de winkels en horeca op en rond het plein. Omwonenden, horeca en culturele instellingen denken mee over het plan.

- nazomer/herfst 2021 publiek, omwonenden en belanghebbenden betrekken bij het maken van het plan
- begin 2023 start werkzaamheden, te beginnen met aanpassingen aan de constructie van de garage en sloop van de opbouw van het dak
- 2025 nieuwe Schouwburgplein gereed, van gevel tot gevel

Rijnhavenpark: groen, water en woningen

Een haven waar iemand met de voeten in het water kan staan. In Rotterdam wordt het mogelijk bij de Rijnhaven. Deze haven is met zijn vijfhoekige vorm en centrale ligging een unieke plek. In de toekomst vormt de Rijnhaven een nieuw deel van het stadscentrum, met een park – deels op het land, deels drijvend –, water en gebouwen.

Om dat te bereiken wordt een deel van de haven gedempt. Tussen de Posthumalaan en de haven komen zo'n 2.500 woningen, en werkruimtes, winkels, horeca en maatschappelijke voorzieningen. Er komt ook een park op nieuw gemaakt land. Aan de andere havenranden komt er een, deels drijvend, park, dat via steigers vanaf de kaden bereikbaar is.

Er komt zelfs een stadsstrand aan de Rijnhaven. Park en strand, woningen en overgangen over het water zorgen voor een diverse beleving van deze voormalige binnenhaven.

De metrostations Wilhelminaplein en Rijnhaven maken dat Rotterdammers makkelijk en snel bij het park kunnen komen. Fietsers en voetgangers krijgen voorrang langs de haven, en er komt vervoer over het water.

De afgelopen jaren kregen omwonenden en ondernemers de kans om mee te praten over de toekomst van de Rijnhaven. Hun inbreng is in het plan meegenomen. Zij blijven bij de ontwikkeling betrokken.

- lente/zomer 2021 start baggeren en dempen deel Rijnhaven; 1^e fase Drijvend Park gereed
- zomer 2023 realisatie 2^e fase Drijvend Park
- najaar 2024 start eerste bouwblok
- vanaf 2024-2028 gefaseerd aanleggen van het landdeel park en ontwikkeling van het gebied

Park Maashaven: groots buurtpark naast binnenhaven

De Maashaven is en blijft een echte binnenhaven, waar schepen sinds eind 2020 aan vernieuwde ligplaatsen aanleggen. Maar de Maashaven krijgt ook een heel ander gezicht. In de haven komt een park van zo'n tien voetbalvelden groot. Het wordt een park met alles erop en eraan: wandel- en fietspaden, grote bomen, grasvelden, zitplekken, horeca en een terras, en eventueel een festival of ander evenement. Twee beplante heuvels geven een mooi uitzicht over de haven. Bijzonder is dat het park geleidelijk overgaat in de haven. Er zijn verschillende soorten planten en de getijdenwisseling is er goed te zien. Het park biedt de bewoners van de omliggende dichtbebouwde wijken een bereikbare groene stadsplek aan het water.

Het gedeelte tussen metrostation Maashaven en de Maassilo is in de toekomst een plein waar de voetganger centraal staat. Bezoekers kunnen mogelijk dóór de Maassilo lopen, of eromheen. Wie voor de laatste kiest, wandelt langs een aantrekkelijk water- en binnenvaartplein met een binnenschip als – veilige – speelplaats voor de kinderen. Dit deel van de Maashaven is geschikt voor allerlei evenementen. De oostkant van de Maashaven krijgt meer ruimte voor fietsers en voetgangers.

- herfst 2021 plan Park Maashaven is klaar
- eind 2021 start demping deel Maashaven
- 2025 Park Maashaven gereed

Getijdenpark Feyenoord: eb en vloed in de stad

Feyenoord City is in de toekomst een blikvanger en knooppunt tegelijk. Middelpunt is het nieuwe voetbalstadion. Daarnaast komen er een treinstation, woningen, kantoren, restaurants en cafés. Bijzonder is hier de aanleg van het Getijdenpark Feyenoord. Bewegen en verblijven staan er centraal: er komt een goede, recreatieve fietsverbinding, en het is een mooie plek langs de rivier waar bezoekers de invloed van eb en vloed kunnen beleven.

Rotterdam heeft een open verbinding met de kust, en de invloed van de zee is nog groot: het verschil tussen eb en vloed is gemiddeld 1,5 meter. Waar de natuur met vloed onder water raakt en met eb

modderig is, is bijzondere getijdennatuur zichtbaar, met de spindotter, en lepelaar en steltloper die er graag verblijven. Ook is er ruimte voor zalm, paling, stekelbaars en wie weet ooit de steur.

Het getijdenpark ligt in de bocht van de Nieuwe Maas, tussen het Mallegatpark en het getijdenpark Eiland van Brienoord. Het park is drie hectare – zo'n vier voetbalvelden – groot. Met het getijdenpark Eiland van Brienoord en het park De Twee Heuvels wordt het Getijdenpark Feyenoord onderdeel van een reeks parken in Rotterdam-Zuid die samen een groene gordel vormen, het 'rondje Stadionpark'.

- zomer 2021 oplevering Getijdenpark Eiland van Brienoord
- zomer 2021 start werkzaamheden langsdam voor het nieuwe stadion
- eind 2021 goedgekeurd Programma van Eisen Getijdenpark Feyenoord

Samen optrekken: onze afspraken.

De zeven Stadsprojecten dragen op een imposante manier bij aan de ontwikkeling van Rotterdam. Daarom zien wij, als samenwerkende investerende partners, deze zeven projecten in samenhang met elkaar. Samen maken ze Rotterdam op alle gebieden aantrekkelijker. Het kan de uitdagingen aan: klimaatverandering, invoering van de circulaire economie, gezondere Rotterdammers, en gebruik van schone energie. Bovendien jagen de projecten verdere vernieuwing aan, bijvoorbeeld door woningen te bouwen voor mensen die in de stad willen gaan wonen of hier graag willen blijven wonen. En zijn er belangen die niet parallel lopen, dan lossen de partners dat met elkaar op. De projecten maken Rotterdam aantrekkelijk voor ondernemers die hun bedrijf hier willen vestigen. Dat betekent meer banen voor de Rotterdammers.

Over banen gesproken: van de gemeentelijke investering van 279 miljoen euro in de Stadsprojecten verwachten we tot wel 2.800 arbeidsjaren aan werkgelegenheid. Daar komen nog banen bij door de investeringen van de andere partners. Daarbij hebben we ook aandacht voor Rotterdammers met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt.

Onze gezamenlijke inspanningen zijn nodig om van de zeven Stadsprojecten een succes te maken. Daarom trekken we samen op: de gemeente, de partners én natuurlijk de Rotterdammers zelf. Daarom maken wij als ondertekenende partijen vijf concrete afspraken:

1. We realiseren de zeven Stadsprojecten met elkaar. Dit betekent ook dat we bij onderling verschillende belangen samen zoeken naar werkbare oplossingen.
2. Wij onderschrijven van harte de wensen van de gemeenteraad om bewoners en ondernemers actief bij de Stadsprojecten te betrekken. Daarbij zetten we uitdrukkelijk in op aantrekkelijke 'plinten', met aandacht voor zowel bestaande als nieuwe winkels, horeca en bedrijven in en rondom de Stadsprojecten. Bovendien steken we volop energie in werkgelegenheid en op grotere kansen op de arbeidsmarkt voor Rotterdammers met een achterstand op de arbeidsmarkt.
3. Wij beschouwen ons allemaal als ambassadeurs van de Stadsprojecten, ongeacht de aard van onze inbreng.
4. Die inbreng is divers: sommige partners zorgen voor kennis en/of financiën en/of draagvlak, andere leveren een andersoortige bijdrage, al naar gelang het karakter van hun organisatie.
5. We komen minimaal twee keer per jaar bijeen om de voortgang van de grote Stadsprojecten te bespreken. Per bijeenkomst gaan we dieper in op een thema dat belangrijk is voor de Stadsprojecten, zoals werkgelegenheid, mobiliteit, economie, gezondheid en klimaatadaptatie.

En nu: samen aan de slag!

De ondertekenaars van het Stadsakkoord Rotterdam.
Sterker door 7 Stadsprojecten:

<p>Architectuur Instituut Rotterdam</p> 	<p>Beeldende Kunst en Openbare Ruimte Rotterdam</p> 	<p>Bomenridders</p> 	<p>CEPHIR</p>
<p>CultuurConcreet</p> 	<p>Fietsersbond</p> 	<p>Gemeente Rotterdam</p> 	<p>Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard</p>
<p>IDEM Rotterdam</p> 	<p>Inretail</p> 	<p>Koninklijke Horeca Nederland</p> 	<p>Metropoolregio Rotterdam Den Haag</p>
<p>MKB Infra</p> 	<p>MKB-Rotterdam</p> 	<p>Natuurmonumenten</p> 	<p>Platform Ontwikkeling Rotterdam</p>
<p>RET</p> 	<p>Rotterdam Festivals</p> 	<p>Rotterdam Partners</p> 	<p>Rotterdamse Dakendagen</p>
<p>Rotterdams Milieu Centrum</p> 	<p>Rotterdamse Culturele Basis</p>	<p>Staatsbosbeheer</p> 	<p>VNO/NCW</p>
<p>Voor Goed en de Raad voor Goed</p> 	<p>Walk21</p> 	<p>Waterschap Hollandse Delta</p> 	<p>Young010</p>